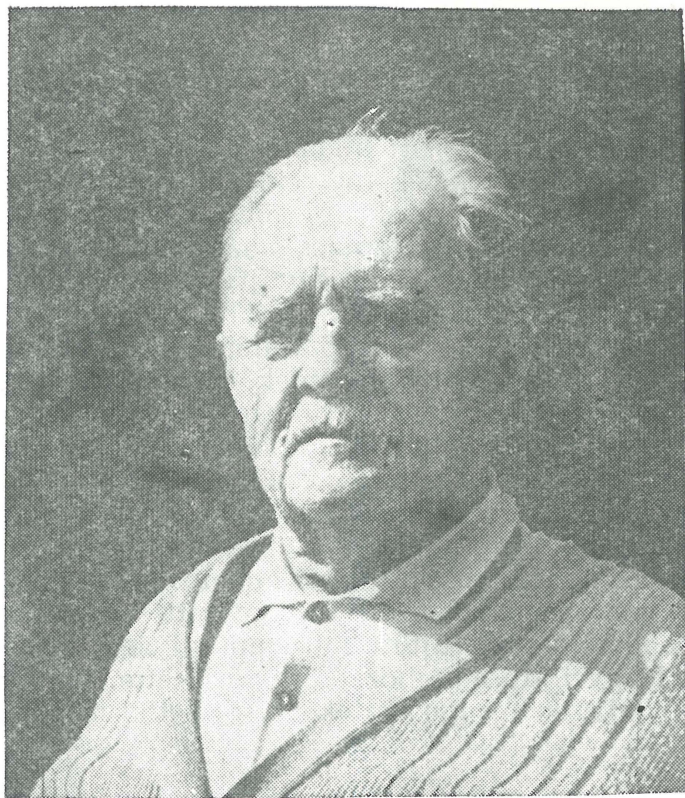

Haszmann Pál

1902—1977

Az 1977-es év folyamán a Kovászna Megyei Múzeum keretében működő múzeumi baráti kört nagy veszteség érte. Meghalt a mindenki által szeretett és tisztelt „Pali bácsi“, a kiváló pedagógus és múzeumbarát. Haszmann Pál nevéhez fűződik a Kovászna megyei Múzeum csernátoni néprajzi kiállítás anyagának, valamint a község történetére vonatkozó adatok összegyűjtése és megmentése. Néptanítónak készült, nem tudományos kutatónak, de a nevelő munkát úgy értelmezte, hogy a tanítónak kötelessége, a gyermekek nevelése mellett, a közösségnek is használni. Meggyőzéséhez hű maradt egész haláláig.

1902. május 20-án született Komandón (Gyulafalván) Kovászna megyében. Szülei Haszmann József gépész és Papp Mária háztartásbeli. Az elemi iskolát Komandón, a gimnázium alsó négy osztályát Kézdivásárhelyen, a tanítóképzőt Sepsiszentgyörgyön, Székelykeresztúron és Csíksomlyón végezte. Népiskolai tanítói képesítést nyert 1921-ben. Tanítói pályáját Kézdivásárhelyen kezdi, ahol egy évig marad, majd Zabolán kap alkalmazást. Innen Csernátonba kerül 1934-ben, megnősül, egyik kollegájának a leányát, Cseh Idát veszi feleségül. Csernátonban megállapodik. Mint tanító, iskola igazgató, körzeti iskolafelügyelő alaposan megismeri községét s ennek környékét. 1959-ben alsó fokozati tanári képesítést nyert; 1966-ban nyugdíjba megy s 1977. szeptember 13-án bekövetkezett haláláig továbbra is a falu történetére vonatkozó adatokat gyűjti össze. Történeti és néprajzi tárgyak gyűjtésén kívül a régészeti kutatások iránt tanúsít nagy érdeklődést. Nagy része volt abban, hogy a Kovászna Megyei Múzeum

hosszú éveken keresztül Csernáton községben és környékén végezte régészeti kutatásait. Fiaiban a történeti múlt iránti érdeklődést korán felébresztve, velük együtt állandóan a falu határát kutatta s számos olyan települést fedeztek fel, melyek feltárásuk után a nemzetközi szakirodalomban is ismertté váltak, így többek között a Hegyesen (Csernáton község) levő kora vaskori település s az ott talált gyűjtelékes vaslelet. A falujára vonatkozó adatokat összegyűjtve, önzetlenül, készségesen minden kutatónak rendelkezésére bocsátotta s örült, ha valakinek segítségére lehetett. Ez az önzetlenség s a közvetlen vendégszeretet jellemezte egész egyéniségét. A múzeum barátainak körében kifejtett munkásságáért a Sepsiszentgyörgyi Múzeum 90 éves évfordulója alkalmával megkapta a Munka Érmét. Ez a kitüntetés, valamint a Csernátonban létesített tájmúzeum kulturális téren kifejtett munkássága érdemének elismerését jelenti.

Haszmann Pál példája azt mutatja, hogy történeti valamint népi kulturánk emlékeinek összegyűjtése és megőrzése nemcsak a szakemberekre, de minden öntudatos állampolgárra is egyforma felelősséggel hárul. Ő ennek tudatában élt és dolgozott s megadatott neki az az öröm, hogy az általa összegyűjtött múzeumi anyagot már életében mindenki számára a Megyei Múzeum hozzáférhetővé tette.

Haszmann Pál emlékét kegyelettel megőrizzük.

Dr. SZÉKELY ZOLTÁN
múzeum igazgató

